

HILLIGENPAD DAG 2

ROUTE 22 km



Dag twee van het Hilligenpad voert van Oldenzaal via De Lutte naar Rossum. Het Hilligenpad is een zevendaagse bezinningsroute door het Twentse landschap. Voor wie op zoek is naar rust en reflectie of voor als je wilt gewoon wilt genieten van 'oale' grond.

Route gemaakt door Landschap Overijssel

Hilligenpad dag 2



Hilligenpad dag 2

Hoe kom ik bij het startpunt?

Startpunt: Plechelmusbasilie, Sint Plechelmusplein 10, 7571 EG Oldenzaal (parkeergelegenheid aanwezig, 10 minuten lopen vanaf Treinstation Oldenzaal) Eindpunt: Landkruis Volthe, bij koffie/theehuis 't Stekkie, Hamsweg 1, 7596 MV Rossum



Hilligenpad dag 2

22 km

1

Mariakapel Tankenberg



Mariakapel

De Mariakapel aan de voet van de Tankenberg is in 1948 opgericht, enerzijds uit dankbaarheid omdat Oldenzaal bijna ongeschonden uit de oorlog was gekomen, anderzijds ter herdenking van de oorlogsslachtoffers Johan H. Engelbertink, mr. Joan Gelderman en G.J. Wolbert.

2

Bron Tankenberg

Bron Tankenberg

Op de Tankenberg ontspringen verschillende bronnen. Het bordje op het hek met de tekst 'Kraenke' is een verwijzing naar die bronnen. Kraenke is namelijk Twents voor kraan. Voor wie wil begrijpen waarom hier bronnen ontspringen, hieronder wat informatie over de geologie:



Stuwwal

De Tankenberg ontstond tijdens de één na laatste ijstijd (200.000 jaar geleden) toen een ijsmassa grote hoeveelheden zand, klei, keien en leem tot een stuwwal bij elkaar drukte. De gletsjers zorgden er ook voor dat aardlagen schuin op elkaar kwamen te liggen.

Verschillende lagen

Hierdoor ligt op sommige plekken zeeklei of keileem aan de oppervlakte terwijl op andere plekke zand of grind de bovenlaag vormt. Door dit verschil in waterdoorlatende lagen kan het water ook op hogere plekken aan de oppervlakte komen. Zo komt het dat hier bronnen uit de bodem komen.

Geen water

Door droogte en een defecte put, stroomt er op dit moment geen water uit het kraenke. Ook is het bekken onder het kraantje ontvreemd. Landschap Overijssel gaat put en kraan herstellen, zodat je hier binnenkort weer (heilzaam!) water uit de bron kunt drinken.



Koepel van Tanfana



Koepel van Tanfana

Het verhaal gaat dat hier aan het begin van de jaartelling een tempel stond, gewijd aan de Germaanse vruchtbaarheidsgodin Tanfana. In de koepel vind je een tekst van de Romeinse geschiedschrijver Tacitus, die verwijst naar de verwoesting van het heiligdom van Tanfana in het jaar 14 na Chr.

'Krachtplaats'

Over de Tankenberg wordt gezegd dat het een 'krachtplaats' is; een plek waar leylijnen of aarde-energiebanen lopen. Vroegere bewoners kozen krachtplaatsen uit voor hun heiligdommen en rituelen. In de Germaanse tijd wendde men zich tot Tanfana voor overvloed en vruchtbaarheid. Voel jij hier energie?

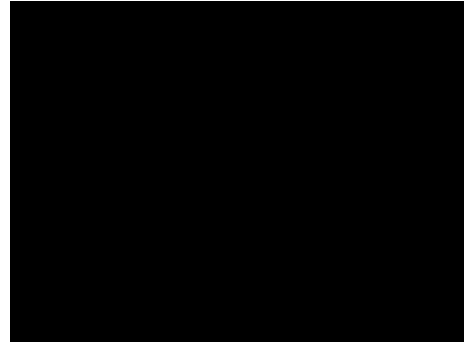
Hoogste punt

De Tankenberg is met 85 m het hoogste punt van Overijssel. Bij helder weer kun je tot ver in Duitsland kijken. Tijdens het Tertiair was Twente grotendeels zeebodem. Hiernaar verwijst de dichtregel van J. Weeling (onder de koepel): 'hier golfde eens de zee, waar nu de akkers tieren.'

De Kleine Hel

Landgoed Egheria

'De kleine hel' is een klein ravijn waarin water uit een bron van Tanfana stroomt. De kleine hel doorklieft Landgoed Egheria, een gebied van sagen en legenden met bovendien prachtige uitzichten; op heldere dagen kun je tot Duitsland kijken.



Dominees bult



Domineesbult

Al zo'n 200 jaar beklimmen mensen deze 75-meter-hoge bult op de flank van de Tankenberg en genieten er van de rust. Waarschijnlijk is deze bult aangelegd op initiatief Dominee Palthe (1767-1845). Hiermee hielp hij mensen aan het werk en hij creëerde zo een plek voor ontspanning.

Achterom kijken en loslaten

Vanaf deze plek kun je genieten van het uitzicht. Als je achterom kijkt, zie je de weg die je hebt afgelegd of wel wat al voorbij is. Sommige gebeurtenissen die al voorbij zijn, kunnen je nog steeds bezighouden. Wat wil je loslaten en wat is waardevol in je leven? Wat houdt je tegen om los te laten?

6

Preakstool



Preakstool

Deze preekstoel ontstond bij toeval rond 1900, toen een opgeworpen hoop aarde bij de verbouwing van buitengoed Kruisselt mooi uitzicht bood over de omgeving. Het werd een populair uitzichtpunt. Bij mooi weer kun je kilometers ver kijken richting van De Lutte, Slot Bentheim en het Duitse Gildehaus.

7

Lutterkerkpad

Kerkpad

Vroeger waren er niet zo veel verharde wegen als nu. Lokale verbindingen waren vooral onverhard, smal en ongeschikt voor groot of snel verkeer. De paden liepen over de velden en door de weilanden.

Gebaande paden

's Zondags liep men vanuit de boerderijen in de omgeving dwars door de weilanden naar de kerk. Door telkens dezelfde route te



Kerkenbos



Kerkenbos

Als je in Google Maps boven De Lutte hangt, valt de 'groene pacman' middenin het dorp op: het Kerkenbos, vlak achter de Plechelmuskerk. Het bos is lange tijd een bedevaartsoord geweest voor lokale bewoners. Nu is er een uitkijkpunt, speeltuin en een bezinningsplek. Tijd om even stil te staan?

Perspectief

Je kunt het landschap gebruiken om verschillende perspectieven te zien. Ga eens op een bankje zitten en kijk naar een uitzicht dat jij mooi vindt. Prent het in je hoofd of maak een tekening of foto. Doe je ogen dicht en draai je dan een halve slag om en kijk weer. Wat zie je en wat voel je?

Oefening

Veranderen van perspectief gaat niet zomaar. Een oefening: neem een situatie en denk aan jouw perspectief. Bedenk dan een nieuw perspectief. Bijvoorbeeld: stel dat ik dit een jaar eerder had gedaan; of stel dat mijn moeder erbij was; of..

Hellehond

Teken van boven

Krijg jij wel eens een teken 'van boven'? Een teken dat aangeeft dat je iets wel of juist niet moet doen? Bijvoorbeeld een zwarte kater die oversteekt.. Het is heel menselijk om bepaalde signalen te zien als voorbode van voor- of tegenspoed.



Hellehond

Zo schrokken bewoners van deze streek vroeger als ze het gejam van een zwarte hond hoorden: de 'hellehond'. Als hij op je erf kwam, zou er iemand overlijden.. Deze overtuiging vindt zijn oorsprong in de Germaanse mythologie, waarin hellehonden optrokken met de godin van het dodenrijk.

Sproakstee Loabult



Sproakstee

Sproakstee: een oud Twents woord voor vergaderplek. Die is nu hopelijk ergens ver weg in je gedachten. Toch is het interessant om te beseffen dat vergaderen van alle tijden is. Hier zie je hoe dat er in de middeleeuwen in de Lutter Marke aan toe ging.

In het midden

Waarom zou de voorzitter in het midden hebben gezeten? Welk effect kan dat hebben op de vergadering en de besluitvorming? Zouden we daar in de 21e eeuw nog iets van kunnen leren?

Galg op de Loabult

Doodstraf

De vergaderingen van de Sproakstee die je net passeerde, waren niet vrijblijvend. Soms sprak de 'boerrigter' de doodstraf uit. En voor die straf werd een galg gebruikt. Je bevindt je dus op een lugubere plek..

Loabult

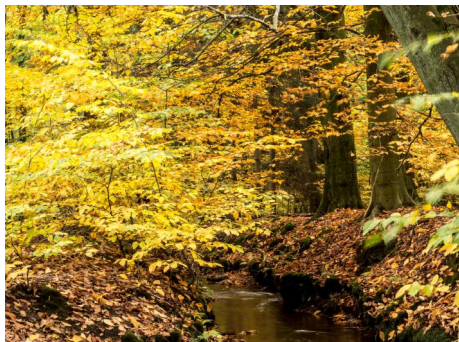
Deze galg staat op de 'Loabult', letterlijk 'hoogte met bos'. Tot enkele eeuwen terug werden hier doodvonnissen voltrokken. De terdoodveroordeelden bleven soms dagenlang hangen, om voorbijgangers te waarschuwen op het rechte pad te blijven!



Reconstructie

Ter herinnering aan deze macabere plek, is in 2014 een reconstructie van de galg geplaatst. Misschien opnieuw een aanmoediging om het juiste pad te bewandelen?

Grote hel, Paasberg



Grote hel

De 'grote hel' was ooit een oude handelsroute van Bentheim naar Oldenzaal, die liep door het beekravijn. Benieuwd naar het verhaal achter deze naam? Het staat mooi beschreven in de wandelgids 'Het Hilligenpad - Zwerven door Twente'.

Belvedere



Heuvels

Dankzij de voorlaatste ijstijd, 200.000 tot 130.000 jaar geleden, kent Twente een heuvelachtig landschap met mooie uitzichtpunten. Op veel van die punten werden uitkijktorens gebouwd, zodat je van grote hoogte ver kon kijken.

Uitzicht

De uitzichttoren op de Paasberg heette 'Belvédère', ofwel: mooi uitzicht. De resten van de toren zijn nog zichtbaar. Zoek maar eens naar 4 bemoste poeren, de voeten van de toren. Daarnaast staat een bankje; bij helder weer kun je Nordhorn en de verre omgeving zien.

Trambaan, halte Volthe

Voormalig wachthuisje

Dit wachthuisje staat langs de voormalige tramlijn van Oldenzaal naar Denekamp. De trambaan liep over het grondgebied van de familie Palthe. De familie bedong een eigen halte - 'Volthe'- en hiervan werd door de Juffers Palthe gretig gebruik gemaakt.



Gerestaureerd

Nadat de lijn was opgeheven, heeft een boer het huisje als varkenshok en kookplek in gebruik genomen. Inmiddels heeft Landschap Overijssel het huisje gerestaureerd; wandelaars gebruiken het nu als rust- of schuilplaats.



Het Everloo, Rossum

Het Everloo

Je staat hier op landgoed Het Everloo, dat eeuwenlang in handen was van rijke Twentse families en nu van Natuurmonumenten. Ooit stond hier een kasteeltje, maar dat is vergaan.

Niendeuren

Het bouwhuis is mooi bewaard gebleven en heeft karakteristieke elementen zoals de Bentheimer zandstenen vloer, de voerbak voor de paarden en de grote niendeuren.



Landkruisen, Volthe



Landkruisen

Loop je deze bezinningsroute 'volgens het boekje'? M.a.w. wandel je de vijf routedelen in de volgorde zoals beschreven in de wandelgids? Dan sluit je vandaag jouw tweede wandeldag af en met twee landkruisen, beide ingewijd in 1938.

Stilstaan

Net als het Mariakapelletje aan het begin van de dag, zijn de landkruisen plekken waar katholieke Twentenaren de dagelijkse sleur onderbraken en stilstonden bij hun geloof. Het zijn plekken van bezinning, een moment om jezelf even in contact te stellen met 'het hogere'.

Luwte

Wat geeft jou een korte, prettige onderbreking van de dagelijkse sleur? Dat hoeft natuurlijk geen landkruis te zijn, maar kan een beeldje zijn waar je graag naar kijkt of een kop thee. En zijn er ook plekken in de luwte die jij graag opzoekt voor bezinning, een moment voor jezelf?

